

opusdei.org

Dopis preláta (14. února 2017)

Dopis preláta shrnuje závěry Generálního kongresu, který se konal letos v lednu.

18.03.2017

Milovaní, ať Ježíš chrání mé dcery a syny.

1. Velmi jsem si přál opět vám napsat, tentokrát poněkud obšírněji. Rád bych vás těmito řádky seznámil se závěry nedávného Generálního kongresu, který se konal letos v lednu v Římě. Podobně jako don

Javier v roce 2010 si i já přeji, abyste vnímali důležitost Díla a duší a cítili odpovědnost za naši malou rodinu, již tvoříme. Spolu s celou církví chceme – jak říká sv. Pavel – smířit svět s Bohem (srov. 2 Kor 5, 19); to je obrovský úkol, který by byl nad naše síly, kdybychom nemohli spoléhat na Boží milost.

Naším úkolem je – jak jsem vyjádřil slovy sv. Josemaríi ve svém prvním listě, který jsem vám napsal po svém zvolení za Otce této malé části církve – zachraňovat a posvěcovat naši dobu, chápat a sdílet touhy ostatních lidí. Nyní bych zde tato slova rád připomenul: **„Není pravda, že všichni dnešní lidé – obecně a zcela všichni – jsou uzavřeni nebo lhostejni vůči tomu, co učí křesťanská víra o osudu a životě člověka, není pravda, že současní lidé se zabývají pouze pozemskými záležitostmi a nemají zájem dívat se k nebi. I když se vyskytují jisté**

ideologie – a osoby, které je propagují –, které jsou zcela uzavřeny vůči čemukoliv, v dnešní době lze pozorovat velké tužby i velké přízemnosti, iluze i zklamání; vyskytují se lidé, kteří sní o novém, spravedlivějším a lidštějším světě, i lidé, kteří, snad zklamáni ztroskotáním svých prvotních ideálů, se uchylují k sobectví a hledají pouze svůj vlastní klid nebo stále setrvávají ve svém omylu.

Všem těmto mužům i ženám, ať jsou kdekoliv, bychom měli ve chvílích jejich nadšení i krizí a porážek zprostředkovat poznání slavnostního prohlášení svatého Petra o letnicích: Ježíš je úhelný kámen a v nikom jiném není spásy, neboť pod nebem není lidem dáno žádné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy (Sk 4,12).“ [1]

Všichni s Petrem k Ježíši skrze Marii

2. Papež je pro církev Petrem, který zvěstuje světu Krista a hlásá radost evangelia.[2] Generální kongres chce především potvrdit naše synovské spojení s Římským veleknězem a opět na sebe vztáhnout modlitbu, kterou nás naučil sv. Josemaría: ***Omnes cum Petro ad Jesum per Mariam.***[3]

Papeži Františku jsme mimo jiné vděčni za Rok milosrdenství, za příklad zbožnosti a střídmosti, za apoštolský impuls, kterým podněcuje celý svět a za to, jak se snaží být lidem (a zvláště těm nejpotřebnějším) nablízku. Jsme mu vděčni také za to, že se v rámci své petrské služby rozhodl blahořečit dona Álvara. Konečně chce kongres vyjádřit papeži vděčnost za to, že potvrdil mé nástupnictví v čele Díla po sv. Josemaríovi, bl. Álvarovi a donu Javierovi a že mne ještě téhož dne, kdy jsem byl zvolen, ustanovil prelátem Opus Dei. Již jsem vám psal,

že jsem se tím cítil zaskočen a že mne zároveň potěšila jednota, kterou nám Duch svatý – nekonečná Láska – dopřává. Chci žít pouze proto, abych byl každému z vás dobrým Otcem a abych se i přes svá omezení podílel na milujícím otcovství Božím. Rovněž mne dojalo, že jsem 1. února obdržel od papeže list, v němž mě povzbuzuje a svěříje pod ochranu Panny Marie.

Budovat na skále

3. Jak odpovědět na tolik milostí, děti moje? Tím, že v sobě obnovíme přání věrně ztělesňovat a šířit ducha Opus Dei tak, jak nám ho předal sv. Josemaría, tím, že budeme pevně zakotveni ve vědomí Božího synovství v Kristu a odhodlaně budeme hledat Boha ve své práci a v běžných okolnostech života, abychom byli solí a světlem světa (srov. Mt 5, 13–14). Křesťanské povolání je něco velkolepého, co nás

vede k tajemnému sjednocování s vtěleným Slovem, jak to jednou v návaznosti na 2. vatikánský koncil vyjádřil odvážnými slovy Jan Pavel II.: „Skrze milost obdrženu ve křtu má člověk podíl na věčném rození Otcova Syna, neboť se stává adoptivním dítětem Božím: synem v Synu.“[4]

4. Don Javier byl dobrým synem Božím a věrným synem sv. Josemaríi; tato věrnost byla smyslem jeho života. Generální kongres děkuje Bohu za život a učení člověka, který byl od roku 1994 do roku 2016 naším prelátem. Reaguje také na přání všech věřících prelatury, členů Kněžské společnosti svatého Kříže a spolupracovníků vyzdvihnout lásku dona Javiera k církvi a k Opus Dei – malé části Božího lidu. Don Javier za sebou zanechal bohatý příklad pastorační lásky, která se projevovala ve spojení se Svatým otcem a všemi spolubratry z biskupského sboru, v

touze pomáhat duším a v aktivní péči o nemocné a lidi v nouzi. Jistě vás proto potěší, když vám sdělím, že členové kongresu a mnozí jiní jsou toho názoru, že by se měly sesbírat vzpomínky a svědectví týkající se jeho odevzdaného života a učení.

Kongres rovněž konstatuje, že procesy blahořečení a svatořečení věřících Díla probíhající v různých zemích s sebou přináší mnoho dobrého a že je proto důležité nadále šířit soukromou pobožnost k nim, aby mnozí mohli objevit Boží lásku a radost křesťanského života uprostřed světa, jak o tom mezi mnoha jinými vydali svědectví ct. Izidoro Zorzano a ct. Montserrat Grases. Korunováním zásluh světců korunuje Pán své vlastní dary.[5] Skrze svaté vzdáváme úctu třikrát svatému Bohu a obnovujeme svou touhu po svatosti, tj. po lásce k Bohu a po lásce k druhým v Něm.

5. Administrace center Opus Dei je ***apoštolátem všech apoštolátů***, jakousi „*páteří*“ Díla.[6] Kongres chce znovu zdůraznit, že administrace má rozhodující úlohu ve vytváření rodinného prostředí v Díle a že lidem, kteří naše centra navštěvují, pomáhá, aby to hmatatelně vnímali. Projevme vděčnost za tento dar prosbou, aby Pán požehnal práci administrace hojným počtem povolání a aby tato činnost byla zářným příkladem hodnoty a důstojnosti domácích prací. Ženy z prelatury zkontrolují služby poskytované administracemi, aby byly v souladu se současnými podmínkami a potřebami a jednotlivé administrace tak mohly v centrech nadále udržovat kultivované ovzduší domova a rodiny, které každé centrum proměňuje v opravdovou Betánii.

6. Kongres děkuje *kustodům* dona Javiera za jejich věrnou péči a

oceňuje též velkou pomoc starších a nemocných z Díla, kteří s radostí a pokorou obětují svá omezení, a tak podporují evangelizaci, kterou Dílo rozvíjí po celém světě. S touto skrytou silou je samozřejmě spojená i svědomitá péče těch, kdo se o ně s láskou a obětavě starají v duchu tradice zděděné po sv. Josemaríovi; tato tradice je důležitou součástí našeho rodinného ducha. Dcery a synové moji, na tom, jak pečujeme o staré a nemocné, velmi záleží!

Generální kongres rovněž projevuje vděčnost vašim sestrám a bratřím, kteří v uplynulých letech zahájili apoštolskou práci v nových zemích a opustili svá rodiště, aby pomohli rozvíjet Dílo v jiných částech světa. Jistě si pamatujete, že don Javier nám často říkal, že nás všude očekává mnoho dobrých lidí.

Aktuální výzvy formace

7. Apoštolský dynamismus (plod Ducha svatého) je živen důkladnou formací, kterou prelatura poskytuje svým věřícím a která je i jejím posláním: ***Děláme ze světa jedno velké místo katecheze.***^[7] Vzhledem k současné situaci ve světě chce kongres některé prvky této formace zdůraznit. Dovolte, abych je zde nyní uvedl. Kéž každý správní okrsek prelatury, každé centrum Díla, každá rodina mých dcer a synů a každá duše v síle a světle milosti pozná, co dalšího ještě může udělat, a především jak může zlepšit to, co již dělá.

8. Kongres se zamýšlel na prvním místě o ústřední roli osoby Ježíše Krista, kterého chceme poznat, sblížit se s ním a milovat ho. Postavit Ježíše do středu našeho života znamená vnořit se hlouběji do kontemplativní modlitby uprostřed světa a pomáhat i ostatním kráčet po ***cestách kontemplace***^[8]; objevit v novém

světle antropologickou a křesťanskou hodnotu různých asketických prostředků; přistupovat k člověku v jeho celistvosti, jež zahrnuje inteligenci, vůli, srdce a vztahy k ostatním; podporovat vnitřní svobodu, která vede k jednání z lásky; pomáhat druhým správně o věcech přemýšlet, aby byli schopni objevit, co po nich Bůh žádá, a dokázali činit svá rozhodnutí s plnou odpovědností; živit důvěru v Boží milost a předcházet tak voluntarismu a sentimentalismu; vykládat ideál křesťanského života tak, aby nebyl zaměňován s perfekcionismem; učit mít pochopení pro vlastní i cizí slabosti a do nejzazších důsledků zaujímat každodenní postoj důvěryplné odevzdanosti založené na Božím synovství.

Naprostou a radostnou odevzdaností se posiluje misijní povaha našeho povolání: Jsme voláni k tomu, abychom se iniciativně a spontánně

podíleli na zlepšování světa a kultury naší doby, aby se otevřeli Božím záměrům s lidstvem – *cogitationes cordis eius* – úmyslům jeho srdce, které platí po všechna pokolení (Ž 33, 11).

Je proto třeba pomáhat lidem v tom, aby chtěli žít se srdcem ponořeným v Bohu a nelpěli na materiálních věcech. Svobodně milovat: v tom je smysl našeho ducha chudoby, střídmosti a odpoutanosti, což jsou evangelijní témata, jimž ve svém učení příkládá veliký význam i papež František.

Naše láska k církvi nás mimo jiné vede k hledání finančních prostředků pro rozvoj apoštolských činností a k podpoře profesionálního nadšení jak v těch, kdo ještě studují – aby toužili po tom budovat společnost –, tak v těch, kdo již vykonávají nějaké povolání. Je třeba, aby v sobě všichni s poctivým

úmyslem pěstovali nadpřirozenou touhu dosáhnout úspěšné životní dráhy a zanechat za sebou stopu. Chtěl bych také povzbudit všechny numeráře a numerářky k aktivní a velkodušné ochotě zapojit se v případě potřeby se stejným profesionálním zápalem i do formace a vedení.

9. Toto široké panoráma nás zve k tomu, abychom v sobě obnovili touhu po expanzi – jako v prvních letech Díla –, aby se radost evangelia dostala k mnoha duším a mnozí pocítili ***přitažlivost Ježíše Krista.***^[9] Náš Otec nám říkával: ***Chceme-li, aby nás bylo víc, budme lepší.***^[10] Přál bych si, aby v nás tato úvaha obnovila naléhavou potřebu hledat s pomocí Boží milosti a na základě svobodné a velkorysé odpovědi další povolání – ta, která Bůh bude chtít – numerářů, přidružených, supernumerářů a kněží Kněžské společnosti svatého Kříže.

Svoboda a povolání: to jsou dva základní rozměry lidského života, které se vzájemně přitahují. Můžeme svobodně milovat Boha, který volá, Boha, který je láska a který do nás vkládá lásku, abychom mohli milovat jeho i druhé.[11] Tato láska nám umožňuje plně si uvědomovat své poslání, jímž není **apoštolát vykonávaný sporadicky a příležitostně, ale apoštolát vykonávaný soustavně a na základě povolání, chápaném jako ideál našeho života.**[12] Ideál lásky k Bohu a k druhým v nás probouzí touhu po přátelství s mnoha lidmi: neděláme apoštolát, jsme apoštolové! Církev tak „vychází“, jak často říká papež, který nám připomíná důležitost něhy, velkodušnosti a osobního kontaktu.

„Dynamika vycházení, kterou chce Bůh ve věřících vyvolat,“[13] není strategií, ale silou Ducha svatého, nestvořené Lásky. **V každém**

křesťanovi, dítěti Božím, přátelství a láska jedno jsou: božské světlo, které zahřívá.[14] Současné

podmínky evangelizace vyžadují v daleko větší míře osobní kontakt, souvztažný aspekt, nacházející se v jádru apoštolské činnosti, který svatý Josemaría našel v evangeliu.

Oprávněně lze říci, děti moje, že největším plodem činnosti Opus Dei je ten, který získávají jeho členové osobně, apoštolátem příkladu a věrného přátelství.[15]

Formovat a být formován

10. Při přípravě a poskytování vzdělávacích prostředků nás povzbuzuje pomyšlení na jejich plodné působení v duších, jimž Boží milost dává vzrůst (srov. 1 Kor 3, 6). Kromě nadpřirozených prostředků, jež mají být zcela na prvním místě, je třeba klást důraz také na srozumitelnost: hovořit pozitivním a povzbudivým způsobem, předkládat

nadějnou vizi světa, v němž žijeme a který je místem našeho setkávání s Bohem; umožnit aktivní zapojování účastníků do vzdělávacích prostředků; ukazovat na praktický význam ducha Opus Dei pro rodinný a společenský život, aby se prohlubovala jednota života – autentická křesťanská jednota v tom, jak smýšlíme, jak se modlíme a jak žijeme (srov. Jan 4, 24; Řím 12, 1; 2Tes 3, 6–15).

11. Pro bratrství a apoštolát přátelství a důvěry jsou velmi důležité některé ctnosti: vedle pokory je to radost a velkorysost, dále je zapotřebí upřímný zájem o druhé v podobě porozumění, ohledu a úcty k odlišným názorům. Také pozitivní nádech rozhovorů napomáhá k lepšímu nástinu probíraných otázek. Konečně, jde o to, abychom byli **rozsévači pokoje a radosti**[16] (jak nás učil náš Otec) a abychom také uměli napravit chybu,

pakliže jsme místo pokoje rozsévali spíše neshody. Naše centra, domy přidružených, supernumerářů a kněží Kněžské společnosti svatého Kříže mají vyzařovat přitažlivé teplo domova (srov. Žl 133 [132] 1; Jan 13, 34–35).

Vzpomínám na klid vyzařující již jen z pouhé přítomnosti dona Álvara, který sám žil, co učil: „Rodinný duch je pro nás něčím tak podstatným, že ho každá má dcera a každý můj syn nosí stále v sobě. Je tak silný, že se ihned šíří kolem nás a přispívá k vytváření ovzduší domova, kdekoliv se nacházíme. Náš život a rodinné povědomí se nezakládá na skutečnosti, že bydlíme pod jednou střechou, ale na duchu synovství a bratrství, jak si to Pán od počátku pro své Dílo přál.“[17]

12. Prosím Pána, aby se zvláště pečlivě dbalo na formaci kněží a laiků, kteří mají na starosti osobní duchovní

vedení. Kéž se lidem pečlivě a správně věnují. S pomocí Boží milosti mají vést lidi k tomu, aby velkoryse odpovídali na vnuknutí Ducha svatého, který hovoří v hloubi srdce (srov. Mt 10, 20). Chceme-li pomáhat ostatním na cestě za Pánem, musíme sami dávat dobrý příklad a svědomitě plnit své pracovní, rodinné a společenské povinnosti. Náš Otec nás učil, že profesionální prestiž, je-li brána jako skutečná služba, je ***návnadou rybáře lidí***.^[18] Víra osvětluje rozum, dává životu smysl a pomáhá objevit novou dimenzi vedoucí k životu v Kristu.

13. Je třeba konkrétním způsobem podporovat trvalou profesní formaci osob, které se podílejí na řízení apoštolských činností. Jedná se o zlepšení jejich vůdčích a řídicích schopností. Je důležité posílit křesťanskou identitu těchto činností, zlepšit kvalitu jejich řízení a službu poskytovanou společnosti.

Kolegialita je umění, které nelze improvizovat: je třeba umět naslouchat, umět změnit náhled na věc, sdílet názory a počítat s tím nejlepším, co může druhý člověk dát.

V církvi

14. Pro to, aby nová evangelizace přinášela plody, je rozhodující vzájemné společenství samotných katolíků. Podporovat úctu mezi věřícími a nejrůznějšími existujícími uskupeními je součástí našeho poslání ve velké rodině dcer a synů Božích: ***Hlavní apoštolát, který bychom my, křesťané, měli konat, to nejlepší svědectví víry by bylo, kdybychom přispívali k tomu, aby uvnitř církve vládlo ovzduší pravé lásky.***^[19] Proto je třeba dle situace vhodným způsobem podporovat vztahy s lidmi z jiných církevních institucí a organizací, řešit případná nedorozumění, modlit se za

iniciativy rozvíjené jinými lidmi a uplatňovat kolektivní pokoru.

15. Pomoc poskytovaná kněžím a seminaristům má velký význam pro dobro církve a společnosti.

Přidružení a supernumeráři Kněžské společnosti svatého Kříže mají plný podíl na povolání do Díla a náleží jim proto prvořadá úloha v podněcování všech (apoštolských) činností. Mají přitom plně dodržovat poslušnost svému biskupovi a jednat v kontextu své pastorační služby, vykonávané zpravidla cele a přímo v inkardinované diecézi, kterou mají stále více milovat.

Všichni věřící Opus Dei jsou voláni, aby se modlili za biskupy a kněze ve svém okolí, aby jim byli na blízku, vážili si jich a v rámci svých možností s nimi spolupracovali, tj. vždy, když to bude slučitelné s posvěcováním jejich práce a rodinnými povinnostmi.

Kněžím nyní připomenu jen několik papežových slov o zpovědní službě: přijímejme každého, vydávejme svědectví o Boží něze, budme ochotni pomáhat přemýšlet, budme srozumitelní, dostupní, velkorysí. Velkodušným srdcem oslavíme tajemství nekonečného milosrdenství Boha, který odpouští.[20]

Je dobré, naskytne-li se taková příležitost, povzbuzovat některé věřící prelatury, spolupracovníky a mladé lidi, aby se ve farnostech a jinde, kde bude třeba a bude-li se jednat o službu odpovídající jejich sekulárnímu stavu a laické mentalitě, naprosto svobodně a zodpovědně zapojovali do katechezí, předmanželských kurzů a sociálních projektů, aniž by přitom jakkoli záviseli na autoritě prelatury. Rovněž zde chci učinit zvláštní zmínku o řeholnicích, kteří jsou pro církev a pro svět velkým dobrem. ***Kdo nemiluje řeholní stav a neváží si***

ho, není mi dobrým synem, [21] učil nás náš Otec. Těší mne pomyslení na všechny řeholníky a diecézní kněze, jejichž povolání vykvetlo v teple Díla.

V rámci zlepšení služby církvi a pozornější péče o duše Generální kongres doporučuje, aby se s tvůrčí fantazií a flexibilitou hledal ten nejlepší způsob, jak podporovat a koordinovat apoštolské činnosti. Mohou se například sloučit některá centra Opus Dei, aby se ušetřila energie a umožnil rodinný život naplněný radostí a láskou; jinde bude dobré mít k dispozici více opěrných bodů – vhodně zařízených a flexibilně upravených *bytů* –, aby se mohly vzdělávací prostředky poskytovat tam, kde se lidé pohybují: v centru měst, v oblastech se silnou hustotou zaměstnanosti, v pólech městského růstu, na školách a univerzitách apod.

Nové apoštolské výzvy

16. Generální kongres chce navázat na výzvu kongresu z roku 2002, kterou don Javier formuloval následujícím způsobem: Podporovat „novou kulturu, novou legislativu, novou módu odpovídající důstojnosti lidské osoby, jež má žít ve slávě Božích dětí v Ježíši Kristu“.[22] Všichni věřící prelatury, mladí lidé sv. Rafaela a spolupracovníci ať se považují za průkopníky této nové kultury, která má zvítězit nad současnou relativistickou mentalitou. To vyžaduje od každého důkladnou lidskou, profesní a doktrinální formaci a snahu odvážně a nezáujatě se zapojovat do diskusí, k nimž budou mít přístup.

Rovněž je zapotřebí určitá prestiž – kterou lze získat, jsou-li druzí bráni vážně – a neustále oživovaný *dar jazyků*. Podporuje se tak empatie, díky níž nabývá křesťanský pohled na svět na přesvědčivosti, neboť bere ohled i na zájmy druhého, aniž by ho

ubíjel vlastními argumenty nebo zabředal do monologu. Úcta k důstojnosti každé lidské osoby, schopnost povznést se nad chyby, úcta k obecnému blahu společnosti, práce vykonávaná pokojně a zodpovědně ve spolupráci s ostatními občany odhaluje krásu a přitažlivost křesťanských ctností v nejrůznějších oblastech společnosti.

17. Pro pochopení složitosti určitých oblastí společenského života je nutná pomoc odborníků, např. z následujících oblastí: používání digitálních informačních a komunikačních technologií; monitorování výchovných iniciativ; institucionální komunikace; řízení univerzitních projektů; vedení a správy nemocnic a klinik; podpory sociálních projektů; zřizování a podpory nadačních fondů. Požadavek na profesionální kompetentnost je součástí laické mentality a jde ruku v ruce s

touhami kněžské duše, tj.
zdokonalovat celé stvoření a
spoluvykupovat ho.

Pro vytváření nové kultury je
nezbytné *formovat* takové odborníky,
kteří pomocí zdravého úsudku
budou pomáhat nastiňovat – na
základě křesťanské antropologie –
zvláště komplikované otázky typu:
gender, rovnoprávnost mužů a žen,
výhrada svědomí, náboženská
svoboda, svoboda projevu, bioetika,
způsoby komunikace, máme-li zmínit
alespoň některé. Studium těchto
témat by mělo přednostně probíhat
na univerzitách a ve výzkumných
pracovištích.

Kromě toho bude třeba s odvahou a
směle vypracovat formační plán
přizpůsobený jednotlivcům, počínaje
těmi nejmladšími, aby si mohli
utvořit názory podložené dobrými
znalostmi. Je třeba zaměřovat se na
to, co je v jednotlivých názorových

postojích správné, vést dialog, učit se od druhých a důsledně respektovat jejich svobodu – zvláště pak v diskutabilních otázkách – a neuzavírat se do obranného postoje.

18. Blahoslavený Pavel VI. pronesl slavnou větu: „Současný člověk raději naslouchá tomu, kdo vydává svědectví, než tomu, kdo učí.“ A dále: „Pokud naslouchají tomu, kdo učí, tak proto, že vydává svědectví.“^[23] Současná kultura potřebuje tváře, jež budou poselství činit věrohodným. Proto má být nabízeno přitažlivé svědectví křesťanského života daného do služby druhým. Kromě formace názorových vůdců je důležité podporovat iniciativy informující o církvi – a v ní o Opus Dei – také prostřednictvím sociálních sítí, díky nimž lze účinným způsobem oslovit velké množství lidí. Rozvoj těchto iniciativ závisí na velkorysosti a kreativitě těch, kdo je provozují.

19. Spolu s osobním apoštolátem přátelství a důvěry chce kongres vyjádřit plnou podporu korporativním a osobním apoštolským činnostem. Jejich apoštolská plodnost je ověřena celistvostí formace, kterou poskytují: učí, vychovávají, vedou ke službě druhým. Je důležité, aby tyto činnosti umožňovaly navazovat vztah s větším počtem lidí, a postupně je seznamovali s poklady křesťanské víry, která osvobozuje od strachu a smutku. Má-li se víra vtělit do běžného života, musí být formační prostředky přizpůsobené rodinám, žákům škol, posluchačům vysokých škol atd. Vyžaduje to motivaci a dobrou průpravu.

20. Evangelizace a rozvoj společnosti podporovaný apoštolskou činností umožňuje, aby vznikala nová výchovná zařízení, v nichž bude možné poskytovat lidskou a křesťanskou formaci rodičům a jejich

dětem od nejútlejšího věku. I tehdy když se na zřizování těchto zařízení vztahují právní předpisy, které nedovolují nebo ztěžují možnost stát se korporativní či osobní činností, lze vytvořit podmínky umožňující přijímání duchovní péče poskytované kněžími prelatury.

Význam rodiny

21. Papež ve své druhé encyklice (Laudato si) učí: „V rodině se vyvíjejí první návyky lásky k životu a péči o něj, jako např. správné používání věcí, pořádek a čistota, úcta k místnímu ekosystému a ochrana všech tvorů. Rodina je místem integrální formace, kde se rozvíjejí různé a niterně navzájem související aspekty osobního zrání.“^[24] Zrání člověka vyžaduje čas a důvěru v budoucnost, proto je třeba pěstovat v rodinách pevnou naději.

Je nutné hledat účelný způsob rozvoje předmanželské přípravy,

udržování vzájemné lásky manželů a křesťanského života v rodinách, podpory svátostného života prarodičů, rodičů i dětí, především časté zpovědi. Kristus objímá člověka v každém věku, nikdo není neužitečný nebo zbytečný.

Kongres oceňuje činnost studijních skupin zabývajících se výchovnou, sociální a ekonomickou úlohou rodiny za účelem získání podpory veřejnosti pro početné rodiny. Bylo by vhodné posílit péči o skupiny, které jsou již ve spojení s různými apoštolskými iniciativami (školkami, školami, kluby, univerzitami, studentskými kolejiemi).

Rodinné kurzy, které velmi podporoval don Javier, je nadále prioritou, neboť účinně přispívá k upevnování vzájemné lásky manželů a k jejich otevřenosti životu; pomáhá, aby se z přirozené rodiny stal křesťanský duchovní prostor, v němž

vládne radost. Díky mnohým iniciativám je navazován kontakt se stále větším počtem mladých rodin a probíhá bohatá formační činnost. Mnozí díky tomu odhalují krásu svátostného manželství, které je obrazem spojení Krista s církví (srov. Ef 5, 32): skrze tuto svátost vstupuje do rodin pokoj a radost Ducha svatého. Ve vzájemné lásce rodičů, v liturgii a ve společenství církve „nás On miluje, dává nám spatřovat a zakoušet svou lásku a na základě toho, že Bůh nás miluje jako „první“, se může jako odpověď rodit láska také v nás.“[25]

22. Kongres chce poukázat na jednu apoštolskou oblast, která má v posledních letech velký význam, a sice na prohlubování víry a formaci imigrantů pocházejících z tradičně katolických zemí (např. Filipínců, Jihoameričanů, Poláků atd.). Formace jim nejen pomůže rozvíjet jejich nezaměnitelnou osobnost, ale

také z nich učiní skutečný kvas evangelizace hostitelské země (srov. Lk 13, 20). Této činnosti se mohou v souladu s pastoračními plány svých diecézních ordinářů účinně věnovat kněží inkardinovaní v prelatuře, kteří mají z pověření biskupa na starosti desítky kostelů po celém světě.

Dílo je v našich rukách

23. Podněcování apoštolských činností není jen úkolem numerářů a přidružených, je dobré pověřit tím i supernumeráře a supernumerářky a pomáhat jim v tom. Mají považovat Dílo za své, jako by to bylo jedno z jejich dětí. Jak jednou řekl náš Otec, **„společně setřeme mnohou slzu, mnohé obohatíme, urovnáme četné spory, zabráníme mnohým střetům a bojům, dosáhneme toho, že si lidé budou hledět do očí s křesťanskou ušlechtilostí a bez nenávisti“**.^[26] Je důležité, aby se i

mé děti supernumeráři plně zapojovali do činností sv. Rafaela, jejichž **bezprostředním cílem** je poskytování **všestranné formace**.

[27] To, že supernumeráři podporují a vedou dětské kluby a jiné výchovné činnosti, je v některých místech zcela normální a běžné.

Výsledkem správně vstřebané formace – tj. pružně a bez přehnané úzkostlivosti – je to, že tam, kde je to moudré a vhodné, spolupracují supernumeráři s Bohem na zrodu povolání numerářů a přidružených. S tímto úmyslem se modlí zejména za své děti, přičemž berou maximální ohled na jejich osobní svobodu a nechávají vše v Božích rukách.

V činnostech sv. Gabriela by měl být zvýšen počet supernumerářů, kteří budou působit jako vedoucí skupin, budou mít na starosti pravidelné osobní duchovní vedení a bude jim dáván na starosti chod duchovních

cvičení. Ať rozvíjí apoštolát v místech, kde ještě není centrum; ať supernumeráři a přidružení aktivněji spolupracují s pracovními skupinami a týmy zabývajícími se konkrétními apoštolskými iniciativami. Pro prohlubování své formace by měli mít k dispozici vhodné materiály v různých jazycích.

Apoštolát mezi mladými

24. Generální kongres podtrhuje význam činností sv. Rafaela, ***zřítelnice našich očí.***[\[28\]](#)

Doporučuje dávat přednost obecným i mimořádným činnostem podporujícím rozvoj práce s mladými lidmi všeho druhu. Kéž jsou s Boží pomocí podporována duchovní povolání mladých numerářů a přidružených. Všichni věřící prelatury a členové Kněžské společnosti svatého Kříže ať uvažují o tom, jak mohou modlitbou,

umrtvováním a činností přispívat k tomu, aby počet mladých lidí rostl.

Jasnou prioritou formace chlapců a dívek v činnostech sv. Rafaela je pomáhat jim stát se **dušemi modlitby**^[29]: praktickým způsobem je učit, jak hovořit s Bohem a jak mu naslouchat. Rovněž je třeba, aby objevili lidskou a nadpřirozenou hodnotu opravdového přátelství a potřebu studia, četby a profesní kvalifikace pro službu církvi a společnosti. Ze ctností, které je třeba pěstovat u mladých lidí, chce kongres zmínit sílu, pevnost, umírněnost (např. v rozumném a střídavém používání technologií) a vše, co rozvíjí ducha služby. Je důležité pomáhat mladým lidem správně zdůvodňovat svou víru a vyvozovat z ní praktické důsledky pro následování Pána v rodině, mezi přáteli a na sociálních sítích.

25. Je krásné pomáhat mladým lidem a jejich rodičům zvažovat a odhalovat přitažlivost odevzdanosti Pánu celým a nerozděleným srdcem, a také jim ukazovat, jak krásné je mít povolání k manželství a vytvářet křesťanskou rodinu. V centrech sv. Rafaela, kde se pracuje s vysokoškolskými studenty, by stálo za to zabývat se různými aspekty týkajícími se doby zasnub a manželství a používat k tomu různé prostředky jako jsou svědectví supernumerářů a supernumerářek, kurzy manželského poradenství pro svobodné, konference nebo promítání, četba osvědčených a užitečných knih. Naléhavá potřeba svědectví většího počtu křesťanských rodin nás vybízí k tomu, abychom s opravdovou úctou a pevnou vírou v evangelizační poslání křesťanské rodiny, „společenství víry, naděje a lásky,“^[30] byli přítomní u zrodu tohoto druhu povolání, tj. ještě před dobou zasnub.

26. Pokračujeme s nadšením v práci s vysokoškolskými studenty a svobodnými či čerstvě sezdánými lidmi, kteří již pracují. Můžeme přitom stavět na formaci, již se mnohým z nich dostalo díky apoštolským iniciativám, mezi něž patří především školy, kluby a centra sv. Rafaela. V tomto smyslu by bylo vhodné profesionalizovat spolky absolventů, podnětně a činorodě se jim věnovat, přemýšlet, jak je přitažlivým způsobem zapojit do práce sv. Gabriela, a nabízet jim možnost pomáhat jako spolupracovníci.

27. Podle neměnného učení církve, zkušeností sv. Josemaríi a příkladu a slov papeže Františka je dobré v rámci formačních prostředků sv. Rafaela a sv. Gabriela podporovat skutky duchovního a tělesného milosrdenství. Činnost jednotlivců a soukromá iniciativa spojená se solidaritou, službou potřebným a

společenskou odpovědností nejsou nějakou vedlejší, okrajovou záležitostí, jsou to činnosti, které jsou obsažené v samotném jádru evangelia. V místech, kde vládne větší společenská nerovnost, zvláště pomůže hlubší studium sociální nauky církve, např. formou kurzů a konferencí.

28. Univerzity, které jsou provozovány jako apoštolská činnost, ať nadále podporují výzkum na mezinárodní úrovni a vytváří podmínky pro spolupráci se světově uznávanými vzdělanci. Tato činnost napomůže k rozvoji vědeckých paradigmat a koncepčních modelů odpovídajících křesťanskému pohledu na lidskou osobu. Společnost potřebuje tato hlediska pro to, aby mohla podporovat mír a sociální spravedlnost. Ochota sloužit všem se má přirozeně projevat i v přátelských vztazích s kolegy z jiných univerzit.

Některé priority

29. Kromě blížícího se zahájení apoštolské činnosti prelatury v nových zemích, kongres navrhuje soustředit se při apoštolátu na místa, kde již prelatura funguje. Tato místa mají velký vliv na utváření budoucí společnosti, neboť se zde nachází mezinárodní organizace a centra pro intelektuální vedení lidí.

Kongres vybízí, aby se pokračovalo v publikování a rozšiřování kompletního díla sv. Josemaríi a souvisejících historických investigativních prací, protože z toho má užitek církev i lidé. Navrhuje rozvinout širěji z akademického, teologického, sociologického a duchovního hlediska ústřední aspekt poselství sv. Josemaríi – práci Božích dětí jako *osu* svatosti a přirozené prostředí pro apoštolát, neboť to má pozitivní dopad na církev i na společnost.

30. Již se blíží ke konci. Po přečtení předchozích stránek se možná zeptáte, na který ze závěrů, k nimž kongres došel, chce Pán, abychom se v tomto historickém okamžiku světa, církve a Díla zaměřili? Odpověď je nasnadě: na prvním místě je třeba s citlivostí zamilovaných lidí dbát na spojení s Bohem a vycházet přitom z kontemplace Ježíše Krista, tváře Otcova milosrdenství. Vždy bude platit program sv. Josemaríi: ***Hledej Krista, nalezni Krista, miluj Krista.***^[31] Apoštolská činnost Díla je a má být překypováním našeho vnitřního života. Dcery a synové moji, je čas, abychom se vydali hlouběji po cestách kontemplace uprostřed světa.

31. Církev již několik desetiletí upírá svou mateřskou pozornost na dvě věci, jež jsou pro ni prioritou, a to na rodinu a mládež. Také my jako malá *částička* církve chceme sdílet starostlivou péči předešlých papežů

o to, aby rodina stále věrněji odpovídala láskyplným plánům, které pro ni Bůh vytvořil. Naší povinností je též pomáhat mladým lidem proměňovat jejich sny o lásce a službě v radostnou skutečnost. Závěry kongresu vidí v péči o rodinu a mládež směr působení, z něhož lze výtěžit mnoho praktických důsledků pro naši každodenní apoštolskou činnost.

Kromě těchto priorit bych chtěl ještě zdůraznit naléhavost potřeby zvětšit své srdce. Prosíme Pána, aby nám dal srdce podle srdce svého, aby se do něj vešly všechny potřeby, bolesti a strasti lidí naší doby, především těch nejslabších. V současném světě má chudoba mnoho různých tváří: tvář nemocných a starých, se kterými je zacházeno lhostejně, tvář samoty, kterou zakouší mnozí opuštění lidé, tvář smutného osudu uprchlíků, tvář bídy, v níž žije velká část lidstva v důsledku často do nebe volající

nespravedlnosti. Nic z toho nám nemůže být lhostejné. Víím, že všechny mé děti zapojí „*fantazii lásky*“[32], aby přinesli balsám Boží něhy všem našim bratřím, kteří jsou v nouzi: „***Chudí — říkal onen náš přítel — jsou mou nejlepší duchovní knihou a hlavní pohnutkou mých modliteb. Bolí mě oni a Kristus mě bolí s nimi. A protože mě bolí, chápu, že ho miluji a že je miluji.***“[33]

32. Závěry, které jsem vám právě sdělil, chce kongres svěřit výslovně do rukou Panny Marie. Jedině díky její mateřské přímluvě dokážeme pokračovat v úchvatném poslání, které je nám jako učedníkům Ježíše Krista svěřeno. Ona je tou *Mater pulchrae dilectionis*, Matkou čisté lásky (srov. Sír 24, 24), jejíž liturgický svátek slavíme v našem prelaturním kalendáři dnes, 14. února.[34] V tento den v roce 1930 zjevil Bůh sv. Josemaríovi, že do Opus Dei mají

povolání i ženy, a v roce 1943 mu ukázal, že v něm mají místo i kněží. Tak byla ještě více zdůrazněna jednota Díla, jednota **neorganizované organizace**,^[35] jednota rodící se z lásky, z pozornosti vůči druhým, kteří jsou dětmi té, jež je **Matkou Boží a Matkou naší**.^[36]

Při dnešním děkovném zpěvu *Te Deum* před slavnostně vystaveným Pánem v monstranci jsem myslel na vás. **Společenství, jednota, důvěra: Slovo, Chléb, Láska**.^[37] Uvažoval jsem o tom, že Ježíš Kristus, ukrytý v **Chlebu a Slově**, má přijít na konci času. Prosil jsem ho, aby nám přišel na pomoc, a všechny jsem vás svěřil do jeho milosrdenství.

33. Dcery a synové moji, pokud se někdo v tomto tak krásném a zároveň nepokojném světě cítí někdy sám, nechtějí ví, že Otec se za něj modlí, že je s ním skrze společenství svatých spojen a že ho nosí ve svém srdci.

Rád si v této souvislosti připomínám, co se zpívá při liturgii o uvedení Páně do chrámu, kteroužto slavnost jsme slavili 2. února. Zdálo se, říká liturgie, že Simeon drží Ježíška v náručí, ale ve skutečnosti tomu bylo naopak: „*Senex Puerum portabat, Puer autem senem regebat*“.[38] Stařec držel dítě v náručí, bylo to však dítě, které starce podepíralo a vedlo. Tak nás podepírá Bůh – i když my občas vnímáme jen tíhu duší – skrze ***požehnané společenství svatých***.[39]

Per singulos dies, benedicimus te, den za dnem tě, Pane, s celou církví velebíme – „každý den“, jak s oblibou říkával don Javier, věrný syn sv. Josemaríi a bl. Álvara. Věrný proto, že se dennodenně usilovně snažil nechat vést Boží láskou. Pozvedám svou duši k třikrát svatému Bohu a spolu s Pannou Marií, Matkou bezmezně se darující lásky, ho prosím: Dej Pane, ať v radostné

naději a s vírou ve tvou Lásku
prožíváme každý den se stále novou
láskou.

Z celého srdce vám žehná

váš Otec

Řím, 14. února 2017

Svátek Panny Marie, Matky krásné
lásky.

[1] Sv. Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 132.

[2] Srov. František, ap. exhort.
Evangelii gaudium, 24-XI-2013,
incipit.

[3] Sv. Josemaría, *Cesta*, č. 833.

[4] Sv. Jan Pavel II., Homilie, 23-
III-1980. Srov. 2. vatikánský koncil,
past. konst. *Gaudium et spes*, č. 22.

[5] Srov. Římský misál, *Preface I o svatých*.

[6] Don Javier, Dopis, 28-XI-2002, č. 18. In: *Cartas de familia V*, č. 125. Srov. *Instrucción*, 31-V-1936, č. 66.

[7] Sv. Josemaría, *Poznámky z rodinného setkání*, 6-II-1967. In: *Noticias 1967*, s. 84 (AGP, knihovna, P02).

[8] Sv. Josemaría, *Boží přátelé*, č. 67.

[9] Sv. Josemaría, *Poznámky z rozjímání*, 1-IV-1962 (AGP, knihovna, P09, s. 46).

[10] Sv. Josemaría, *Instrucción*, 8-XII-1941, pozn. 122.

[11] Srov. sv. Josemaría, *Výheň*, č. 270.

[12] Sv. Josemaría, *Instrucción*, květen 1935/14-IX-1950, č. 15.

[13] František, ap. exhort. *Evangelii gaudium*, 24-XI-2013, č. 20.

[14] Sv. Josemaría, *Výheň*, č. 565.

[15] Sv. Josemaría, *Dopis 11-III-1940*, č. 55.

[16] Sv. Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 30.

[17] Bl. Álvaro, *Dopis*, 1-XII-1985. In: *Cartas de familia I*, č. 204.

[18] Sv. Josemaría, *Cesta*, č. 372.

[19] Sv. Josemaría, *Boží přátelé*, č. 226.

[20] Srov. František, srov. ap. list *Misericordia et misera*, 20-XI-2016, č. 10.

[21] Sv. Josemaría, *Instrucción*, květen 1935/14-IX-1950, pozn. 5.

[22] Don Javier, *Dopis*, 28-XI-2002, č. 11. In: *Cartas de familia V*, č. 118.

[23] Bl. Pavel VI., ap. exhort. *Evangelii nuntiandi*, 8-XII-1975, č. 41.

[24] František, enc. *Laudato si*, 24-V-2015, č. 213.

[25] Benedikt XVI., enc. *Deus caritas est*, 25-XII-2005, č. 17; srov. 1 Jn 4, 10.

[26] Sv. Josemaría, *Poznámky z rodinného setkání*, 18-VI-1974. In: *Catequesis en América* (1974) sv. I, s. 549 (AGP, knihovna, P04).

[27] Sv. Josemaría, *Dopis 24-X-1942*, č. 3.

[28] Tamtéž, č. 70.

[29] Tamtéž, č. 5.

[30] Katechismus katolické církve, č. 2204.

[31] Sv. Josemaría, *Cesta*, č. 382.

[32] Sv. Jan Pavel II., ap. list *Novo millennio ineunte*, 6-I-2001, č. 50.

[33] Sv. Josemaría, *Brázda*, č. 827.

[34] Srov. Kongregace pro
bohoslužbu a svátosti, dekret 626/12/
L, 10-XI-2012.

[35] Sv. Josemaría, *Rozhovory*, č. 19.

[36] Sv. Josemaría, *Výheň*, č. 11.

[37] Sv. Josemaría, *Cesta*, č. 535.

[38] Denní modlitba církve,
předvečer slavnosti Uvedení Páně do
chrámu, antifona *ad Magnificat*.

[39] Sv. Josemaría, *Brázda*, č. 56.

.....